

בס"ד

לשכת הרבנות אלעד

בראשות המרא דאתרא הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א

בד"צ אלעד * בתי הוראה * שרותי דת * רישום נישואין

נשיא וראש מוסדות "אור המלך" – אלעד

רשת מעונות יום, רשת גני ילדים, ת"ת "דרך המלך", ת"ת "פרי תואר", ישיבה קטנה "אורחות יהודה"

רשת כוללים "לקח טוב", מרכז שיקומי "אור המלך", קופת "מפעל החסד" אלעד

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת תרומה

תורת

אשרי משכיל אל דל

שמות פרק כה (א) וַיִּדְבֹּר יְקֹזֶק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְוֹזוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְוֹזוּ אֶת תְּרוּמָתִי: כתוב בפרשת השבוע ויקחו לי תרומה, והקשו כל המפרשים היה לו לכתוב ויתנו לי תרומה ומדוע כתוב ויקחו וכי הנותן לוקח? התשובה היא בהקדם הפסוק בתהלים פרק מא (ב) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטֵהוּ יְקֹזֶק: וצריך להבין את לשון דוד המלך מדוע כתב אשרי משכיל מה שייך כאן שכל היה ראוי שיכתוב אשרי העוזר לדל?

הקב"ה שולח מתנה לאדם עני להצילו ממידת הדין:

אולם נראה לבאר על פי המבואר בזוהר כרך א (בראשית) פרשת וירא דף קד ע"א אמר רבי אלעזר שכאשר הקב"ה אוהב את האדם מרחם עליו ושולח לו מתנה לפני שיצא עליו גזר דין, ומהיא המתנה שהקב"ה נותן שולח לו עני שיזכה על ידו במה שיתן לו צדקה ובזכות מעשה הצדקה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד בכדי שהמזיק יראה ויזהר ממנו ולא יזיקנו, וכעין שמצינו באברהם ששלח לו המלאכים בכדי שיהיה לו זכות ויוכל להציל את לוט מסדום. ונמצא כוונת דוד המלך לומר לאדם אשרי מי שמשכיל שחושב נכון מדוע פונה אליו איזה עני או נזקק בודאי הקב"ה שלח אותו אליו בכדי להקדים תרופה למכה ולהצילו מאיזה גזירה, אך אדם שאינו משכיל ולא מתבונן אלא אדרבא נמאס לו וכועס שמטרידים אותו כל מיני מבקשי צדקות ולכן דוחה אותם הרי מאבד את הזכות שהקב"ה שלח לו להצילו.

מעשה ברבי חייא ורבי יוסי:

ודרשת חז"ל תתבאר היטב על פי מעשה המסופר בזוהר כיצד השי"ת מזמן לאדם עשיית צדקה בכדי להצילו ממוות, בפרשת בהר דף קי ע"ב מסופר מעשה שהיה עם רבי חייא ורבי יוסי שהלכו בדרך ופגשו שני בני אדם ופנה אליהם איזה אדם וביקש מהם אוכל ושתייה כיון שהוא תועה בדרך כבר יומיים והולך למות, אחד מהן נענה והביא לו האוכל שיש לו וגם נתן לו לדרך, אולם חברו אמר לו כיצד אתה נון הרי הדרך ארוכה לפנינו ואני לא יוכל לתת לך כי מה שיש לי אני צריך לעצמי, והשיבו שהוא אינו מבקש ממנו דבר, והמשיכו ללכת ואתו שנתן הצדקה התעייף מהצמא ורצה לנוח אך חברו אמר לו הרי אמרתי לך שאתה מסכן עצמך השאירו לנוח תחת העץ והמשיך בדרכו, והנה בעודו יושב תחת העץ נרדם וירד נחש גדול מהעץ ופיתאום באה אפעה גדולה ונזקפה וטרפה את הנחש, וכל הזמן עקבו אחריו ר"ח ור"י והיה ויכוח בניהם האם לעזור

רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

www.orhamelech.org rabi.m.malka@orhamelech.org

לשכת הרבנות אלעד

בראשות המרא דאתרא הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א

בד"צ אלעד * בתי הוראה * שרותי דת * רישום נישואין

נשיא וראש מוסדות "אור המלך" – אלעד

רשת מעונות יום, רשת גני ילדים, ת"ת "דרך המלך", ת"ת "פרי תואר", ישיבה קטנה "אורחות יהודה"

רשת כוללים "לקח טוב", מרכז שיקומי "אור המלך", קופת "מפעל החסד" אלעד

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

לו או לא אמר ר"י בודאי הקב"ה הקדים תרופה למכה וזימן לו לעשות חסד בכדי להצילו ואכן נוכחו שכך היה, ללמדנו כיצד הקב"ה שולח לאדם זכות בכדי להגן עליו ולהצילו לעתיד.

מעשיות בחז"ל כיצד צדקה תציל ממוות:

ומסופר בחז"ל מעשים כיצד בזכות הצדקה ניצלו ממוות, כן מבואר במסכת שבת דף קנו ע"ב שפעם ישבו שמואל ואבלט שהיה גוי חוזה בכוכבים ועברו סמוך אליהם חוטבי עצים, אמר אבלט לשמואל אדם הזה ימות ולא יחזור, השיבו שמואל אם הוא יהודי ילך ויחזור, ואכן חטבו עצים וחזרו, אמר שמואל לאבלט הנך רואה שחזרו, ביקש אבלט שיוריד את חבילת העצים מעליו ובדק ומצא תוכן נחש חצוי לשניים והראה אבלט לשמואל שהיה צריך למות, שאל שמואל איזה מצוה עשית וסיפר כי דרכן כל אחד מביא אוכל ושמים הכל באמצע ואוכלים יחד, ואותו יום אחד שכח ולא הביא אוכל ולכן הציע את עצמו לאסוף האוכל ולערוך לכולם ואסף מכולם וכאשר הגיע לאותו אחד שאין לו עשה עצמו כאילו לקח ממנו שלא לביישו וישבו ואכלו יחד, אמר שמואל בזכות מצות הצדקה ניצול ממוות.

מעשה עם ביתו של רבי עקיבא:

עוד מספרת הגמרא שם, מעשה עם רבי עקיבא שאמרו לו החוזים בכוכבים שביום שבייתו תתחתן תמות, ואכן ביום חתונת ביתו היה עני שעמד בפתח והתבייש להיכנס לאולם לאכול והיא פנתה אליו ונתנה לו את המנה שלה, לאחר שנגמרה החתונה הלכו לביתם והיית לה סיכה שהוציאה משערה ותחבה אותה בקיר בין האבנים ומחרת כאשר קמה ולקחה את הסיכה נמשך עם הסיכה נחש שהיית הסיכה תחובה לו בעינו ומת ורבי עקיבא שאל אותה איזה מצוה עשתה וסיפרה על העני ואמר לה צדקה תציל ממוות.

גומל נפשו איש חסד:

נמצא מתבאר מכל דברי חז"ל שמי שנותן צדקה הוא לוקח זכויות ולא נותן ולכן כתבה התורה בלשון ויקחו לי תרומה, וזהו שאמר דוד המלך גומל נפשו איש חסד שהאדם צריך לדעת כי כאשר עושה חסד עם הזולת הוא בעצם עושה לעצמו חסד ולא בכדי השי"ת מזמן לו מעשה חסד אלא בכדי להקדים תרופה למכה.

**בידידות ואהבה
מרדכי מלכא**

